

[Niels Helveg Petersen.]

økonomisk union er derfor ikke efter radikal opfattelse at vende ryggen til Europa, men er efter vor opfattelse den praktiske metode til at udnytte de muligheder, de nordiske lande tilsammen har for at påvirke den markedspolitiske udvikling. Der er altså ikke her tale om et romantisk skandinavisk forsøg, men om en positiv vurdering af de nordiske landes fælles interesse i en stærk udvidelse af samarbejdet.

Ud fra dette grundlæggende synspunkt er det også særlig betydningsfuldt, at det udvidede økonomiske samarbejde virkelig bliver et skridt af betydning, virkelig bliver af omfattende art. Bliver dette ikke tilfældet, mistes let de dynamiske muligheder, der ellers ville være til stede, og det er med tilfredshed, det radikale venstre noterer, at dette synspunkt har været ledende i den danske regerings bestræbelser.

Det radikale venstre kan helhjertet slutte op om denne principielle linje, som bl. a. klart kommer til udtryk i det danske forslag i embedsmandsrapporten om opbygningen af de nordiske organer, de organer, der skal sørge for, at en eventuel aftale eller traktat virkelig får kød og blod. Det danske forslag bygger på en struktur, der kan minde om fællesmarkedets opbygning. Det besluttende organ skal være Rådet, sammensat af 2 repræsentanter for hvert land; det forberedende, undersøgende og forslagsstillende organ skal være Nævnet med 9 medlemmer, 3 svenske og 2 fra hvert af de øvrige lande. Forslag og henstillinger skal kunne fremsættes efter flertalsafgørelser. De enkelte medlemmer af Nævnet får hver deres sagsområder og bistand af deres særskilte sekretariat. Sekretariatene påtænkes overdraget det arbejde at forberede forslag ved forhandlinger med særlige samarbejdskomiteer. Nordisk Råd får i denne struktur særlige opgaver, ikke mindst i forhold til budgetterne. Danmark står alene med dette forslag, der vel ikke er tænkt ultimativt, men jeg fremdrager det for at understrege, at der fra dansk side virkelig er lagt op til at gøre et stort skridt i samarbejdet.

I sin tale i Stockholm i den forløbne weekend betegnede statsministeren det danske forslag som i realiteten ikke særlig vidtgående og føjede til, at han uden vanskelig-

hed kunne forestille sig en endnu stærkere opbygning, f. eks. med ret for nordiske organer til at træffe afgørelser ved flertalsbeslutninger. Disse organisatoriske spørgsmål kan selvsagt ikke afklares, inden de virkelige stridspunkter af den mere hårde økonomiske art er nærmere deres løsning.

Et handelspolitisk samarbejde, baseret på en økonomisk union, vil ikke kun være fordelagtigt i forhold til EFTA og fællesmarkedet, men også i forhold til tredjelande. En koordinering af de nordiske landes handelspolitik på dette område kunne blive en væsentlig inspiration i arbejdet med at udvikle handelsforbindelserne til oversøiske markeder og f. eks. de østeuropæiske stater. Det handelspolitiske argument kan suppleres med et økonomisk synspunkt, der vel ikke har fået den store plads i embedsmandsrapporten, men som efter min opfattelse fortjener en del vægt. Det siges i embedsmandsrapporten, at det nordiske økonomiske samarbejde kan få megen betydning, såfremt den valuta- og handelspolitiske stabilitet, der er grundlaget for det internationale økonomiske samarbejde, skulle blive svækket. Landene vil herved få bedre muligheder for at modvirke skadelige følger af eventuel valutarisk ustabilitet og restriktive handelspolitiske indgreb.

I løbet af godt og vel et år har den vestlige verden oplevet 3 kriseagtige rystelser af den internationale valutastabilitet. Først den engelske devaluering i efteråret 1967, dernæst guldpåkøbene i foråret 1968 vendt imod den amerikanske dollar — det problem, som løstes ved indførelse af 2-prisystem for guld — og endelig den franske dramatiske ikke-devaluering for nogle måneder siden. I kølvandet på francrisen fulgte handelspolitiske indgreb både i England, Frankrig og Tyskland, der skulle rette op på den uligevægt i den vesteuropæiske handel, der havde frembragt rygterne om devaluering og spekulation imod francen.

Forhåbentlig er de indgreb, der dengang gennemførtes, tilstrækkelige til at tilvejebringe valutarisk balance og stabilitet, men viser det sig ikke at være tilfældet, så består der en risiko for, at den igennem efterkrigsårene majsommeligt opbyggede tilstand af frihed for udveksling af varer og ydelser kan lide mere alvorlig skade. De nordiske